

Astfel, este bine cunoscut faptul că Mircea cel Bătrîn, după moartea lui Ivanco, ultimul conducător al Dobrogei autonome, intrase în stăpînirea acesteia între 1388 și 1389, ceea ce îi dădea dreptul să se intituleze și « Despot al țării lui Dobrotici și Domn al Dîrstorului », așa cum apare în diplomele latine ale vremii¹. În împrejurări grele pentru bulgari și români, în fața presiunii turcești, Mircea cel Bătrîn pierde stăpînirea în Dobrogea, revenind însă după 1402, cînd se intitulează la început și « Domn al multor cetăți turcești »².

Aceste evenimente istorice, care nu-și găsesc ecou în izvorul cercetat, îl determină pe M. N. Tihomirov să considere în cele din urmă că **lista orașelor a fost alcătuită între 1387 și 1392**³.

Această datare a listei orașelor, acceptată și de istoricii și arheologii noștri, va contribui la recunoașterea în știința istorică din țara noastră a valorii de mîna întîi a izvorului la care ne referim.

Dacă M. N. Tihomirov n-a încercat să aducă mai multe precizări în ceea ce privește mediul din care provine această listă, în schimb, B. A. Ribakov a emis ipoteza, foarte plauzibilă, că lista ar fi fost alcătuită, probabil pe baza unor liste regionale, între 1380 și 1390, la curtea mitropolitului Kiprian al Kievului⁴. Această ipoteză merită a fi luată în considerație, deoarece este știut că mitropolitul Kiprian al Kievului și apoi al întregii Rusii (1375—1406)⁵ a călătorit mult în țările rusești, fiind un personaj de seamă în viața culturală și chiar politică de la sfîrșitul secolului al XIV-lea și începutul secolului al XV-lea în sud-estul Europei. Astfel, este știut, din documentele moldovenești, că în prezența acestui mitropolit Petru Mușat a depus jurămîntul de vasalitate regelui Poloniei la Lwow în 1387⁶.

De altfel, lista orașelor, ca și lista episcopilor și a mitropoliților, este inserată la începutului textului cronicilor rusești amintite mai sus, nefăcînd corp comun cu cronica, ceea ce ar întări ipoteza că lista orașelor, alături de lista prelaților, provine dintr-un mediu ecleziastic.

Fără a intra în analiza acestei ipoteze, ceea ce ar depăși cadrul articolului de față, considerăm că, indiferent de mediul din care provine, fie ecleziastic, fie laic, **această listă reprezintă un izvor de mîna întîi istorico-geografic de la sfîrșitul secolului al XIV-lea.**

Lista orașelor l-a preocupat într-o oarecare măsură și pe A. N. Nasonov, care consideră — desigur greșit — că includerea orașelor din Moldova în lista orașelor din vechile cronici rusești ar constitui reminiscențe încă din vremea existenței cnezatului de Halici⁷.

Recent, Hugo Weezerka, într-un studiu consacrat vieții coloniștilor germani în Moldova în secolele XIII—XVIII, folosind edițiile din secolul al XIX-lea

¹ *Istoria României*, vol. II, București, Edit. Acad. R.P.R., 1962, p. 362. Pentru amănunte vezi P. P. Panaitescu, *Mircea cel Bătrîn*, București, 1944; D. Onciul, *Mircea cel Bătrîn*, București, 1918, p. 9 și nota 7.

² D. Onciul, *Mircea cel Bătrîn*, p. 13, nota 26 și 27.

³ M. N. Tihomirov, *op. cit.*, p. 218—219.

⁴ B. A. Ribakov, *Древние руссы*, în *Советская археология*, vol. XVII, Moscova, 1953, p. 32 și nota 1.

⁵ B. St. Anghelev, *Из старата българска, руска и сръбска литература*, Sofia, 1958, p. 159 și urm.

⁶ Hurmuzaki, I₂, p. 295—296; M. Costăchescu, *op. cit.*, vol. II, p. 599.

⁷ A. N. Nasonov, «Русская земля» и образование древнерусского государства, Moscova, 1951, p. 142.